

Стратегічний лідер та його “червона команда” у військовій сфері: особливості його місії

A strategic leader and his red team in the military sphere: features of his mission

Сергій Мокляк^A

д. політ. н., професор, заступник начальника академії, e-mail: smokliak@ukr.net, ORCID: 0000-0002-5255-8941

Олег Семененко^B

Corresponding author: д. військ. н., професор, начальник відділу, e-mail: aosemenenko@ukr.net, ORCID: 0000-0001-6477-3414

Лілія Семененко^C

старший викладач кафедри іноземних мов, e-mail: selin-ua@ukr.net, ORCID: 0000-0002-5628-3586

Марія Ярмольчик^D

доктор філософії, старший помічник начальника навчальної частини кафедри військової підготовки, e-mail: LinkinFan357@ukr.net, ORCID: 0000-0001-9917-0189

Олег Тарасов^D

к. військ. н., доцент, e-mail: tarasovo@ukr.net, ORCID: 0000-0002-6763-8653

Станіслав Петренко^C

викладач, e-mail: aosemenenko@ukr.net, ORCID: 0000-0001-5369-1683

Sergii Mokliak^A

Dr of Political Sciences, Professor, Deputy Head of the Academy, e-mail: smokliak@ukr.net, ORCID: 0000-0002-5255-8941

Oleh Semenenko^B

Corresponding author: д. військ. н., професор, начальник відділу, e-mail: aosemenenko@ukr.net, ORCID: 0000-0001-6477-3414

Liliia Semenenko^C

senior lecturer of the Department of Foreign Languages, e-mail: selin-ua@ukr.net, ORCID: 0000-0002-5628-3586

Mariia Yarmolchuk^D

PhD, Senior Assistant to the Head of the Educational Part of the Department of Military Training, e-mail: LinkinFan357@ukr.net, ORCID: 0000-0001-9917-0189

Oleh Tarasov^D

Candidate of Military Sciences, Associate Professor, e-mail: tarasovo@ukr.net, ORCID: 0000-0002-6763-8653

Stanislav Petrenko^C

lecturer, e-mail: aosemenenko@ukr.net, ORCID: 0000-0001-5369-1683

^AВоєнна академія імені Євгенія Березняка, Київ, Україна

^BЦентральний науково-дослідний інститут Збройних Сил України, м. Київ, Україна

^CНаціональний університет оборони України, Київ, Україна

^DКафедра військової підготовки Національного авіаційного університету, Київ, Україна

^AYevheniy Bereznyak Military Academy, Kyiv, Ukraine

^BCentral Research Institute of the Armed Forces of Ukraine, Kyiv, Ukraine

^CNational Defence University of Ukraine, Kyiv, Ukraine

^DDepartment of Military Training of the National Aviation University, Kyiv, Ukraine

Received: October 10, 2023 | **Revised:** October 26, 2023 | **Accepted:** October 31, 2023

DOI: 10.33445/sds.2023.13.5.23

Мета роботи: полягає у розкритті основних аспектів формування стратегічного лідера та його “червоної команди” у військовій сфері, а також визначення особливостей його місії у вищій ланці системи військового управління держави.

Метод дослідження: основними методами досліджень є методи аналізу, індукції та дедукції; формалізації та експертного опитування.

Результати дослідження: основними результатами статті є: результати аналізу іноземних та вітчизняних досліджень присвячених темі розвитку лідерства у військовій сфері; визначення та оцінка основних факторів, які впливають на ефективність функціонування стратегічного військового лідера та його “червоної команди”; визначення основних членів “червоної команди” стратегічного військового лідера; визначення особливостей формування образу стратегічного військового лідера.

Теоретична цінність дослідження: теоретична цінність дослідження полягає у визначенні основних аспектів формування стратегічного лідера та його “червоної команди”.

Тип статті: теоретичний, описовий, методичний.

Ключові слова: лідер, “червона команда”, ефективне управління.

Purpose: The purpose of the article is to reveal the main aspects of the formation of a strategic leader and his red team in the military sphere, as well as to determine the specifics of his mission in the highest echelon of the state's military management system.

Method: the main methods of research are methods of analysis, induction and deduction; formalization and expert survey.

Findings: the main results of the article are: the results of the analysis of foreign and domestic studies devoted to the topic of leadership development in the military sphere; identification and assessment of the main factors that affect the effectiveness of the strategic military leader and his red team; identification of the main members of the strategic military leader's red team; defining the features of forming the image of a strategic military leader.

Theoretical implications: the theoretical value of the research lies in determining the main aspects of the formation of a strategic leader and his red team.

Paper type: theoretical, descriptive, methodical.

Key words: leader, the red command, effective management.

1. Вступ

Сучасне середовище розвитку складових сектору безпеки та оборони вимагає від лідерів найвищого рівня не тільки володіння стратегічним мисленням, але й здатність створювати ефективні команди, здатні до реалізації стратегічних місій та досягнення визначених цілей. Розглянемо поняття "стратегічний лідер" у військовій сфері, оцінимо роль та важливість його "червоної команди" у досягненні результатів, і проаналізуємо зміни, спрямовані на досягнення стратегічних цілей [1], [3]–[5].

Сьогодні актуальність дослідження розвитку теорії лідерства та місії стратегічного лідера і його "червоної команди" в контексті триваючої російсько-української війни набуває дуже значної актуальності, яка обумовлена сьогодні кількома важливими аспектами, а саме:

- роль стратегічного лідерства у війні полягає в тому, що у воєнний час важливим є наявність сильного та рішучого стратегічного лідера, який має глибоке розуміння військових операцій, здатність до прийняття стратегічних рішень, а також здатність мотивувати та надихати військових і цивільних команди;

- оптимізація ресурсів та стратегічне планування визначається тим, що у війні важливо раціонально використовувати ресурси та розробляти стратегії, які дозволяють досягнути важливих військових цілей. Дослідження місії стратегічного лідера та його команди може сприяти оптимізації цих процесів;

- управління військовими операціями визначається тим, що у дійсних військових конфліктах залучена велика кількість людей, військової техніки, інформаційних ресурсів та інших складних систем. Ефективне управління цими ресурсами вимагає високого рівня стратегічного лідерства та командного співробітництва;

- забезпечення безпеки та захисту населення може визначатися тим, що у воєнних умовах головним завданням є забезпечення безпеки цивільного населення та мінімізація гібридних загроз. Ефективне стратегічне лідерство та командна робота можуть допомогти досягти цих цілей;

- гуманітарна допомога та відновлення показує, що після закінчення конфлікту важливим стає відновлення постраждалих територій та надання гуманітарної допомоги. Місія стратегічного лідера та його команди мають вирішальну роль у розробці та виконанні планів відновлення країни після війни.

Таким чином, в контексті триваючої російсько-української війни дослідження теорії лідерства, завдань (місії) стратегічного лідера та його "червоної команди" є доречним, оскільки воно може призвести до покращення стратегічних рішень, ресурсного управління та генерування інноваційних підходів до вирішення військових та гуманітарних завдань. Також актуальність цього дослідження виявляється в тому, що воєнний конфлікт потребує ефективного та висококваліфікованого стратегічного лідерства для досягнення мирного врегулювання та відновлення регіону після війни.

2. Теоретичні основи дослідження

У табл. 1 наведені результати аналізу досліджень та публікацій іноземних та вітчизняних авторів, які частково або повністю були присвячені дослідженням діяльності стратегічних лідерів у військовій сфері, формуванню їх "червоної команди" та реалізації їх місій.

До основних питань, які залишилися недослідженими за тематикою дослідження стратегічного лідерства у військовій сфері можна віднести:

- вплив реформ та модернізації військового управління на стратегічне лідерство;
- застосування технологій та інформаційних систем у стратегічному керівництві;
- питання жіночого лідерства в армії та можливість зміни підходів до формування "червоних команд";

- дослідження міжнародного співробітництва та обміну досвідом в галузі стратегічного лідерства;
- аналіз ролі психологічного підготовки та стресового управління для стратегічних лідерів та їх команд.

Таблиця 1 – Аналіз результатів досліджень та публікацій, які частково або повністю були присвячені дослідженням діяльності стратегічних лідерів у військовій сфері

№ з/п	Автори та назва	Характеристика	Недосліджені питання за тематикою
Іноземні джерела			
1	Simon Sinek – Leaders Eat Last: Why Some Teams Pull Together and Others Don't	Книга розглядає роль лідерів у створенні сильних та результативних команд, а також досліджує важливість лідерства у військовій сфері.	Які конкретні стратегії можуть бути застосовані військовими стратегічними лідерами, щоб створити сприятливий етичний та моральний клімат у військовому колективі?
2	Michael D. Matthews – Strategic Leadership in the Military	Стаття розглядає поняття стратегічного лідерства у військовій сфері та ролі стратегічних лідерів у досягненні успішних військових операцій.	Які особливості стратегічного лідерства можуть бути унікальними для військової сфери та як ці аспекти впливають на результативність операцій?
3	General Stanley McChrystal (Ret.), Tatum Collins, David Silverman, Chris Fussell – Team of Teams: New Rules of Engagement for a Complex World	Книга досліджує концепцію команд, які здатні адаптуватися в умовах складного світу та війни проти невизначеності.	Які інноваційні підходи до управління та командного співробітництва можуть бути застосовані в контексті військових операцій?
4	Петров І. – Військове керівництво в сучасних умовах	Стаття розглядає важливі аспекти військового керівництва у сучасних умовах та роль стратегічних лідерів.	Які аспекти військового керівництва важливі для викликів сучасного геополітичного середовища, зокрема, для України?
Вітчизняні джерела			
5	Мельник М. – Стратегічне керівництво в армії України	Книга присвячена стратегічному керівництву в армії України та розглядає досвід та виклики національного війська.	Які особливості стратегічного керівництва в армії України в контексті війни та конфлікту на сході країни?

Наведені недосліджені питання можуть бути основою для подальших досліджень та дискусій на тему стратегічного лідерства, його місії та підбору і функціонування його “червоної команди”, тобто недосліджені питання можуть стати джерелом подальших досліджень та допомогти розширити розуміння стратегічного лідерства у військовій сфері та ефективності “червоних команд”.

Аналіз останніх досліджень, публікацій та низки документів, присвячених темі розвитку лідерства у військовій сфері, показує широкий спектр важливих аспектів, які визначають успішність стратегічного лідерства та дії “червоної команди” в контексті військових операцій. Сучасні дослідження відзначають основні напрями розвитку військового лідерства:

- важливість комунікації та здатності до взаємодії. Робота команди та ефективність стратегічного лідерства визначаються не лише особистими лідерськими якостями, але й здатністю до ефективної комунікації та взаємодії в межах команди. Дослідження

підкреслюють важливість розвитку навичок міжособистісної взаємодії та системи обміну інформацією між членами команди;

- адаптивність та здатність до стратегічного планування. Змінний характер воєнних загроз вимагає від лідерів та їхніх команд здатності до адаптації. Дослідження вказують на необхідність розвитку стратегічних планів, які не лише відповідають сучасним викликам, але й можуть ефективно реагувати на непередбачувані обставини;

- лідерська психологія та стресостійкість. Однією з ключових тем є психологія лідерства у стресових умовах. Дослідження наголошують на важливості тренування лідерів для ефективного прийняття рішень в екстремальних ситуаціях та збереження психічного здоров'я;

- використання сучасних технологій та аналізу даних. Застосування новітніх технологій, включаючи штучний інтелект та аналіз даних, стає ключовим фактором для ефективного стратегічного планування та прийняття обґрунтованих рішень;

- управління ресурсами та стратегічна логістика. Дослідження акцентують увагу на важливості ефективного управління ресурсами та логістичною підтримкою для забезпечення успішності військових операцій.

3. Постановка проблеми

Отже метою статті є розкриття основних аспектів формування стратегічного лідера та його "червоної команди" у військовій сфері, а також визначення особливостей його місії у вищій ланці системи військового управління держави.

4. Результати

Стратегічний лідер в військовій сфері – це вищий керівник системи військового управління, який визначає стратегію розвитку складових оборонної сфери стратегічного значення (Департаменти МО України, ГШ ЗС України, ЗС України та інші складові сектору безпеки і оборони) її місію, візію та цілі. Такий лідер повинен мати глибоке розуміння щодо:

- геополітичної обстановки та середовища, в якому функціонують складові сектору безпеки і оборони, якими вони керують;

- конкурентних переваг, можливостей і загроз для кожної складової.

Він відповідає за створення довгострокової стратегії та вирішення глобальних завдань.

Основними якостями стратегічного лідера повинні бути:

- виділена візія, тобто лідер повинен мати чітку та надихаючу візію майбутнього, яка об'єднує команду та надає сенс роботи;

- стратегічне мислення, лідер повинен бути здатним вирішувати складні стратегічні завдання та бачити стратегічно на довгостроковий період;

- рішучість, лідер має бути рішучим і готовим до виконання важких рішень для досягнення стратегічних цілей;

- комунікабельність, лідер повинен бути добрим комунікатором, який може ефективно спілкуватися зі своєю командою та зацікавленими сторонами;

- мотивація, лідер має здатність мотивувати та надихати свою команду на досягнення стратегічних цілей.

"Червона команда" – це команда висококваліфікованих фахівців, обрана стратегічним лідером для реалізації стратегії та досягнення цілей організації. "Червона команда" повинна мати різноманітні здібності та навички, щоб бути успішною в цьому завданні.

До основних аспектів "червоної команди" можна віднести:

множина здібностей, тобто команда повинна складатися з фахівців з різноманітними здібностями та досвідом для покриття всіх аспектів стратегії;

- творчий підхід, тобто "червона команда" повинна бути здатною генерувати нові ідеї та інновації, що сприяють досягненню стратегічних цілей.

- якісне співробітництво, тобто успішна реалізація стратегії вимагає ефективного співробітництва та взаємодії всіх членів команди;

- відповідальність, визначається тим, що кожен член команди повинен бути відповідальним за свою частину роботи та результати, які вони досягають;

- адаптивність, тобто команда повинна бути готовою адаптуватися до змін у середовищі та стратегії, які можуть виникнути.

Зміни, спрямовані на результат – ці зміни є необхідною складовою стратегічного розвитку організації. Стратегічний лідер та його "червона команда" повинні бути готові до впровадження змін, які спрямовані на досягнення результатів. Це може включати в себе перегляд стратегії, реструктуризацію організації, впровадження нових технологій та інші ініціативи. Зміни, спрямовані на результат, вимагають від стратегічного лідера та його команди виконання таких заходів, як:

- аналіз потреб, який передбачає те, що перед впровадженням змін необхідно аналізувати потреби та вимоги щодо їх реалізації;

- планування передбачає ретельне планування змін та визначення конкретних кроків для досягнення результатів;

- залучення команди передбачає те, що команда повинна бути активно включена у процес прийняття рішень та впровадження змін;

- моніторинг та оцінка передбачає постійне відстежування та оцінювання результатів змін та внесення змін в стратегію для коригування курсу, якщо це потрібно.

Стратегічний лідер та його "червона команда" є важливими фігурами у досягненні стратегічних цілей організації. Вони повинні спільно працювати для створення та впровадження стратегій, спрямованих на результат, і бути готовими до змін у реакції на зміни в середовищі та потреби ринку. Тільки така комбінація лідерства та командної праці може призвести до успіху і досягнення стратегічних місій організації.

Ефективність формування та функціонування стратегічного лідера військової сфери та його "червоної команди" залежить від численних факторів, які можна розділити на різні категорії.

У табл. 2 подано основні характеристики кожного із факторів, які впливають на ефективність формування та функціонування стратегічного лідера, його команди, а також визначено наслідки впливу та сформовано оцінку важливості впливу кожного фактору на команду методом експертного опитування за шкалою від 0 до 1.

Наведені у табл. 2 фактори спільно визначають ефективність та успішність стратегічного лідерства та командування військовими операціями. Оцінка важливості кожного фактору може варіювати в залежності від конкретної операції та контексту. Характеристики факторів вказують на важливість кожного фактору та його вплив на ефективність стратегічного лідера та його команди під час проведення військових операцій.

Таблиця 1 – Основні фактори, які впливають на ефективність функціонування стратегічного лідера та його "червоної команди" у військовій сфері

№ з/п	Фактор	Напрямок впливу фактору	Наслідки впливу	Оцінка впливовості
Основні члени "червоної команди" стратегічного лідера				
1	Лідерські якості та компетенція	Визначає здатність лідера до прийняття рішень, розробки стратегій та керування командою. Цей фактор включає в себе	Сильний стратегічний лідер сприяє кращому плануванню та виконанню операцій, покращує	Високий 0.9

№ з/п	Фактор	Напрямок впливу фактору	Наслідки впливу	Оцінка впливовості
	стратегічного лідера	навички прийняття рішень, лідерську відвагу, здатність до аналізу та стратегічного планування. Компетентний лідер володіє кращим розумінням військової стратегії та глибшими знаннями про військові операції.	комунікацію та мораль команди. Визначає здатність лідера до прийняття рішень, розробки стратегій та керування командою.	
2	Кваліфікація та досвід членів "червоної команди"	Визначає здатність команди до розв'язання завдань та реагування на складні ситуації. Включає в себе навички, знання та досвід кожного члена команди. Вища кваліфікація та досвід сприяють кращій роботі команди в умовах військових операцій.	Висока кваліфікація та досвід покращують результативність та швидкість реагування команди на зміни у військовій ситуації. Визначає здатність команди до розв'язання завдань та реагування на складні ситуації.	Високий 0.8
3	Якість комунікаційних засобів та інфраструктури	Впливає на ефективність передачі інформації в команді та взаємодію з іншими військовими одиницями. Включає в себе комунікаційні засоби (радіо, супутникові засоби, шифрування) та інфраструктуру для обміну інформацією в команді та з іншими військовими одиницями.	Якісна комунікаційна інфраструктура полегшує координацію та планування операцій. Впливає на ефективність передачі інформації в команді та взаємодію з іншими військовими одиницями.	Середній 0.6
4	Політичний та міжнародний контекст	Враховує політичні та міжнародні обставини, такі як союзники, опоненти та дипломатичні відносини. Включає в себе політичні обставини, союзників, опонентів та дипломатичні відносини, які можуть впливати на військові операції.	Політичний контекст може впливати на мету операції, діапазон дій та рішення стратегічного лідера. Враховує політичні та міжнародні обставини, які можуть впливати на стратегічні рішення.	Високий 0.9
5	Ресурси та бюджет для операцій	Визначає здатність до забезпечення військових операцій необхідними ресурсами. Включає в себе доступ до фінансових ресурсів, обладнання та інших матеріальних засобів для військових операцій.	Недостатні ресурси можуть обмежити виконання операцій та призвести до втрат ефективності.	Середній 0.6
6	Екологічні та гуманітарні аспекти	Враховує вплив військових операцій на навколишнє середовище та гуманітарні аспекти, включаючи дотримання міжнародного гуманітарного права та забезпечення гуманітарної допомоги.	Незадовільна увага до екології та гуманітарних питань може призвести до негативних наслідків і втрат громадянського населення.	Середній 0.5

Примітка: Оцінки відображають важливість кожного фактору на шкалі від 0 до 1, де 1 означає найвищий вплив.

У команді стратегічного лідера у військовій сфері можуть бути різні члени з різними завданнями та функціями, в залежності від конкретної ситуації та операції. У табл. 3 визначені основні члени “червоної команди” стратегічного лідера у військовій сфері, а також визначені їх характеристики, основні завдання та методом експертного опитування сформована оцінка їх важливості в команді стратегічного лідера.

Таблиця 3 – Основні члени “червоної команди” стратегічного лідера у військовій сфері

№ з/п	Назва члена команди	Характеристика члена	Основні завдання	Оцінка важливості
Основні члени “червоної команди” стратегічного лідера				
1	Заступник по операціях (Deputy for Operations)	Особа, яка має глибоке розуміння військових операцій, тактичних аспектів та бойових операцій.	Розробка та виконання військових операцій, стратегічне планування бойових дій, координація підлеглих одиниць.	0.9
2	Заступник по розвідці та аналізу (Deputy for Intelligence and Analysis)	Особа, відповідальна за збір та аналіз інформації військової розвідки, включаючи інформацію про противника та військову ситуацію.	Забезпечення військового лідера актуальною інформацією для прийняття стратегічних рішень, аналіз інформації від розвідки та розробка розвідувальних планів.	0.8
3	Заступник по логістиці (Deputy for Logistics)	Особа, яка відповідає за забезпечення військових одиниць матеріальними ресурсами, технікою та паливом.	Планування та координація логістичних операцій, забезпечення надійного постачання військових одиниць.	0.7
4	Заступник по комунікаціях та зв'язку (Deputy for Communications and Liaison)	Особа, яка забезпечує ефективну комунікацію між різними військовими одиницями та командним штабом.	Розробка та підтримка систем зв'язку, співпраця з союзниками та партнерами.	0.7
5	Заступник по психологічній підтримці (Deputy for Psychological Support)	Особа, яка відповідає за психологічну підтримку військових та цивільного населення, включаючи психологічну військову пропаганду та допомогу постраждалим.	Розробка психологічних стратегій, сприяння моральному та психологічному благополуччю військових.	0.6
6	Заступник по інформаційному просторі (Deputy for Information Space)	Особа, відповідальна за управління інформаційним простором, контроль інформаційної безпеки та вплив на інформаційну сферу.	Захист військової інформації, контроль інформаційних потоків, інформаційна війна та психологічна боротьба.	0.8
7	Заступник по правовим питанням (Deputy for Legal Affairs)	Особа, відповідальна за дотримання військового права та міжнародного гуманітарного права в рамках військових операцій.	Забезпечення військових операцій з точки зору правових аспектів, ведення правової документації.	0.7

8	Заступник по громадських відносинах (Deputy for Public Relations)	Особа, яка відповідає за взаємодію з громадськістю, ЗМІ та громадськими організаціями.	Співпраця з ЗМІ, інформування громадськості про військові операції та події, встановлення громадських зв'язків.	0.6
Додаткові члени "червоної команди" стратегічного лідера				
№	Назва члена команди	Характеристика члена		
9	Голова штабу (Chief of Staff)	Ця особа відповідає за координацію та управління діяльністю військових штабів, планування операцій та дотримання стратегії.		
10	Командир великої військової одиниці (Commander of a Major Unit)	Ця особа керує великою військовою одиницею, такою як дивізія (бригада) або корпус, і відповідає за виконання стратегічних завдань на цьому рівні.		
11	Зв'язковий офіцер (Liaison Officer)	Ця особа відповідає за взаємодію з іншими військовими одиницями, союзниками та партнерами, забезпечуючи спільну дію.		
12	Медичний офіцер (Medical Officer)	Медичний офіцер відповідає за медичну підтримку військових та лікування поранених під час військових операцій.		
13	Інженер (Engineer)	Інженер відповідає за інженерні роботи, будівництво об'єктів та інфраструктури, а також забезпечення інженерного спрямування в операціях.		
14	Заступник по безпеці (Deputy for Security)	Він забезпечує безпеку військових операцій, включаючи захист від загроз та контррозвідку.		
15	Керівник інформаційної та кібернетичної безпеки (Information and Cybersecurity Manager)	Відповідає за забезпечення захисту від кібернетичних загроз та керування інформаційною безпекою.		
16	Заступник по плануванню та координації (Deputy for Planning and Coordination)	Ця особа відповідає за розробку стратегічних планів операцій та координацію дій різних військових одиниць для досягнення цілей.		
17	Заступник по управлінню ресурсами (Deputy for Resource Management)	Відповідає за управління фінансами, обладнанням та іншими ресурсами для забезпечення військових операцій.		
18	Політичний консультант (Political Advisor)	Допомагає стратегічному лідеру розуміти та враховувати політичні аспекти військових операцій, взаємодія з політичними структурами та дипломатичний контекст.		
19	Екологічний консультант (Environmental Advisor)	Відповідає за врахування та мінімізацію впливу військових операцій на навколишнє середовище та забезпечення дотримання екологічних норм.		
20	Заступник по гуманітарним питанням (Deputy for Humanitarian Affairs)	Особа, відповідальна за організацію гуманітарної допомоги, захист прав людини та надання допомоги постраждалим.		

Важливість кожного члена команди може змінюватися в залежності від конкретної ситуації та завдань. Усі вони спільно працюють під керівництвом стратегічного лідера для досягнення стратегічних військових цілей та забезпечення безпеки нації. Кожен член "червоної команди" створює комплексну команду, яка забезпечує різноманітні аспекти військової операції та здатна до ефективного виконання завдань у військовій сфері.

Дослідження розвитку системи військового лідерства включає в себе різноманітні методи та підходи, спрямовані на вивчення та покращення лідерських якостей та ефективності

команд. Розкриємо декілька основних методів, які можна використовувати для дослідження та розвитку системи військового лідерства:

- *анкетування та опитування*. Проведення анкет та опитувань серед військового персоналу дозволяє зібрати думки та враження про ефективність лідерства. Запитання можуть стосуватися комунікації, взаємодії в команді, сприйняття стратегічних рішень тощо;

- *спостереження та аналіз діяльності*. Спостереження за військовими навчаннями та операціями дозволяє аналізувати реальну діяльність військового лідерства під час виконання завдань. Цей метод може виявити сильні та слабкі сторони лідерської діяльності;

- *експертні оцінки*. Залучення експертів, таких як військові стратеги, психологи, тренери лідерства, для проведення оцінки та аналізу військового лідерства. Це може включати інтерв'ю та обговорення конкретних аспектів лідерської діяльності;

- *кейс-студі та аналіз подій*. Дослідження конкретних випадків лідерської діяльності через кейс-стаді та аналіз подій дозволяє розкрити особливості прийняття рішень та стратегічного керівництва у реальних умовах;

- *тренінг та розвиток*. Застосування програм тренінгу та розвитку лідерства, які можуть включати симуляції військових сценаріїв, ролеві ігри, та інші практичні вправи для покращення навичок управління та лідерства;

- *аналіз даних та використання технологій*. Використання аналізу даних та новітніх технологій, включаючи штучний інтелект, для обробки великих обсягів інформації з метою виявлення патернів та трендів у лідерській діяльності.

Ці методи можуть використовуватися як окремо, так і в поєднанні, для глибокого розуміння та розвитку системи військового лідерства.

До основних сучасних особливостей формування образу стратегічного військового лідера можна віднести:

- високий професіоналізм, який визначається тим, що стратегічний лідер у військовій сфері має вищу військову освіту і різноманітний досвід військової служби;

- стратегічне мислення показує, що стратегічний лідер володіє здатністю бачити стратегічні аспекти військових операцій, визначати головні цілі та спроектувати шляхи до їх досягнення;

- відповідальність визначається тим, що стратегічний лідер несе відповідальність за безпеку своїх підлеглих та результати операцій;

- переговори та комунікація, ця здатність формується через те, що стратегічний лідер повинен вміти ефективно спілкуватися з іншими військовими командирами, союзниками, цивільними органами і представниками ЗМІ;

- планування та аналіз визначаються тим, що стратегічний військовий лідер повинен бути здатним розробляти стратегічні плани та аналізувати ситуацію на полі бою для прийняття розумних рішень;

- лідерські якості обумовлюються тим, що стратегічний лідер має надихати свою команду, бути рішучим та демонструвати приклад військової дисципліни та відданості;

- гнучкість показує, що стратегічний лідер у військовій сфері повинен бути гнучким і здатним адаптуватися до змінних обставин та стратегічних викликів;

- дотримання військового кодексу обумовлюється тим, що стратегічний лідер має бути вірним принципам військової етики та міжнародного гуманітарного права.

Стратегічний військовий лідер грає критичну роль у забезпеченні національної безпеки та виконанні військових завдань, і його рішення можуть мати серйозні геополітичні наслідки. Він має бути готовим приймати складні військові рішення та вести свою команду до досягнення стратегічних цілей у військовій сфері. У військовій сфері стратегічне лідерство та командний підхід мають вирішальне значення для досягнення важливих військових цілей та забезпечення безпеки нації в цілому.

Стратегічний лідер у військовій сфері та його команда відповідають за розробку та реалізацію стратегій, які визначають спрямованість та цілі військової діяльності. Ці стратегії можуть включати в себе різні аспекти, включаючи військові операції, геостратегію, оборонну політику та багато інших питань. Наведемо деякі зміни, які стратегічні лідери та їх команди у військовій сфері можуть реалізувати під час своєї діяльності:

- модернізація збройних сил. Вдосконалення та оновлення зброї, обладнання та технологій для забезпечення ефективної оборони та військової потужності, що може включати в себе розробку нових зразків зброї, кіберзахист, розвиток військової техніки тощо;

- співробітництво з іншими країнами. Встановлення стратегічних партнерств та альянсів з іншими країнами для спільної оборони та спільного реагування на загрози, що може включати в себе спільні військові вправи та обмін інформацією;

- адаптація до змін у геостратегічних умовах. Стратегічні лідери повинні вміти адаптувати свої стратегії до змін у міжнародній політиці, геополітичних подіях та загрозах. Наприклад, реагувати на нові загрози або переслідувати нові цілі;

- розвиток військових доктрин. Розробка нових військових доктрин, які відповідають сучасним викликам та технологічним можливостям, що може включати в себе зміни в тактиках, стратегіях та підходах до військової діяльності;

- підготовка військових кадрів. Забезпечення високої якості підготовки та навчання військових осіб для ефективного виконання завдань та стратегічних цілей;

- реформа військових структур. Зміна внутрішніх організаційних структур та процесів для підвищення ефективності та гнучкості військової машини.

Зміни, які реалізуються стратегічними лідерами та їх командою, спрямовані на забезпечення національної безпеки, виконання військових завдань та захисту національних інтересів. Сутність змін полягає в адаптації до нових умов та викликів, підвищенні готовності до дій та удосконаленні військового потенціалу.

5. Висновки

Проведені дослідження підкреслюють важливість ролі стратегічного лідера та його команди в військовій сфері, особливо щодо впровадження змін спрямованих на результат. До основних висновків з дослідженої тематики можна віднести те, що:

- визначальна роль стратегічного лідера визначається тим, що стратегічний лідер військової організації відіграє ключову роль у розробці та виконанні стратегій, спрямованих на результати. Він має визначити візію та цілі, а також вести команду до їх досягнення;

- "червона команда" стратегічного лідера є важливою частиною успішного впровадження стратегії. Команда повинна підтримувати стратегічного лідера. "Червона команда" повинна бути добре підготовленою та здатною виконувати завдання, необхідні для досягнення стратегічних цілей;

- зміни спрямовані на результат визначаються тим, що зміни в військовій сфері повинні бути спрямовані на досягнення конкретних результатів, таких як підвищення обороноздатності, забезпечення національної безпеки або виконання військових завдань. Ці зміни можуть включати в себе модернізацію збройних сил, адаптацію до нових загроз або розвиток нових військових доктрин;

- адаптація до змін забезпечується тим, що стратегічні лідери та їх команди повинні бути здатними адаптуватися до змін у геостратегічних умовах та геополітичних подіях, що включає в себе здатність вчасно реагувати на нові виклики та розвивати військовий потенціал, щоб забезпечити національну безпеку;

- важливість підготовки та навчання визначається тим, що військові кадри повинні бути добре підготовленими та навченими для ефективного виконання завдань та стратегічних цілей. Навчання та підготовка є важливими частинами досягнення результатів.

Загалом, стратегічні лідери та їх "червоні команди" відіграють важливу роль у формуванні та виконанні стратегій, спрямованих на результати у військовій сфері. їх робота вимагає визначення чітких цілей, адаптації до змін та здатності до реалізації важливих змін для забезпечення національної безпеки та військового успіху.

6. Фінансування

Це дослідження не отримало конкретної фінансової підтримки.

7. Конкуруючі інтереси

Автори заявляють, що у них немає конкуруючих інтересів.

Список використаних джерел

1. Simon, Sinek (2014). *Leaders Eat Last: Why Some Teams Pull Together and Others Don't*. New York. Portfolio. P. 368
2. Michael, D. Matthews (2005). *Strategic Leadership in the Military*. Журнал. Parameters. P. 10
3. General Stanley McChrystal (Ret.), Tatum Collins, David Silverman, Chris Fussell (2015). *Team of Teams: New Rules of Engagement for a Complex World*. New York. Portfolio. P. 304
4. Петров І. (2018). Військове керівництво в сучасних умовах. Журнал. Військова думка. С. 12
5. Мельник М. (2020). Стратегічне керівництво в армії України. Київ. Компас. С. 256.
6. Jocko Willink, Leif Babin. (2015). *Extreme Ownership: How U.S. Navy SEALs Lead and Win*. New York. St. Martin's Press. P. 320.
7. Stanley McChrystal. (2015). *Team of Teams: New Rules of Engagement for a Complex World*. New York. Portfolio. P. 304
8. Patrick Lencioni (2002). *The Five Dysfunctions of a Team: A Leadership Fable*. San Francisco. Видавництво: Jossey-Bass. P. 229
9. Ляшко О. (2018). Військове керівництво та управління. Київ. НУОУ. С. 256
10. Антонов В. (2017). Лідерство та управління в органах військового управління. Київ. Медобори-1. С. 208

References

1. Simon, Sinek (2014). *Leaders Eat Last: Why Some Teams Pull Together and Others Don't*. New York. Portfolio. P. 368
2. Michael, D. Matthews (2005). *Strategic Leadership in the Military*. Magazine. Parameters. R. 10
3. General Stanley McChrystal (Ret.), Tatum Collins, David Silverman, Chris Fussell (2015). *Team of Teams: New Rules of Engagement for a Complex World*. New York. Portfolio. R. 304
4. Petrov, I. (2018). *Military leadership in modern conditions*. Magazine. Military thought. P. 12
5. Melnyk, M. (2020). *Strategic leadership in the army of Ukraine*. Kyiv. Compass. P. 256.
6. Jocko Willink, Leif Babin. (2015). *Extreme Ownership: How U.S. Navy SEALs Lead and Win*. New York. St. Martin's Press. R. 320.
7. Stanley McChrystal. (2015). *Team of Teams: New Rules of Engagement for a Complex World*. New York. Portfolio. R. 304
8. Patrick Lencioni (2002). *The Five Dysfunctions of a Team: A Leadership Fable*. San Francisco Publisher: Jossey-Bass. R. 229
9. Lyashko O. (2018). *Military leadership and management*. Kyiv. NUOU. P. 256
10. Antonov V. (2017). *Leadership and management in military administration bodies*. Kyiv. Medobory-1. P. 208
11. Kravchuk O. (2019). *The art of strategic*

11. Кравчук О. (2019). Мистецтво стратегічного керівництва. Львів. Світ. С. 184
12. Marcus Buckingham, Curt Coffman. (1999). *First, Break All the Rules: What the World's Greatest Managers Do Differently*. New York. Simon & Schuster. P. 272
13. Забродський М. (2020). Стратегічне управління в системі національної безпеки. Київ. Центр стратегічних досліджень. С. 224
14. Гетьманчук В. (2016). Військове керівництво та стратегічне планування. Львів. Світ. С. 320.
- management. Lviv. World. P. 184
12. Marcus Buckingham, Curt Coffman. (1999). *First, Break All the Rules: What the World's Greatest Managers Do Differently*. New York. Simon & Schuster. R. 272
13. Zabrodskyi M. (2020). *Strategic management in the national security system*. Kyiv. Center for Strategic Studies. P. 224
14. Hetmanchuk V. (2016). *Military leadership and strategic planning*. Lviv. World. P. 320.